

Piet Heijn

'Zijn daden benne groot'

1577 - 1629

'Piet Heijn zijn naam is klein, zijn daden benne groot, die heeft gewonnen de Zilverenvloot.' Dat triomfantelijk lied werd jarenlang gezongen in alle basisscholen van Vlaanderen en Nederland.

Piet Heijn is vroeg matroos bij de koopvaardij. Het zijn de beginjaren van de Tachtigjarige Oorlog tussen Spanje en zijn opstandige Nederlandse provinciën. Heijn wordt door Spanjaarden gevangengenomen. Na 4 jaren slavenarbeid op een galei wordt hij uitgewisseld. Maar hij houdt zijn ogen open en weet nu alles over de oorlogstactiek van de Armada, de Spaanse gewapende vloot. Het zal de Spanjolen zuur opbreken...

Heijn ziet dat de Spaanse kapiteins voor hun eigen zeelui geen respect hebben. Piet behandelt zijn manschappen daarentegen wel goed. Ze dragen hem op handen.

Pietje leidde zo'n 4000 matrozen. En onderbevelhebbers met opvallende namen. Wat dacht je van Cornelis Melckmeyt en Jan Keertekoe?

Piet wordt al snel kapitein en verkrijgt kaperbrieven van de West-Indische Compagnie. Daarmee heeft hij de officiële toestemming om vijandelijke schepen te veroveren. Op zijn eerste kapertocht in 1624 neemt hij alvast de Braziliaanse havenstad Salvador in. Twee jaar later voert hij als admiraal het opperbevel over alle Hollandse schepen op Zuid-Amerika. En kaapt er 26 Portugezen.

Bij zijn derde kapertocht voert hij het bevel over 3 vloten naar Midden-Amerika, op zoek naar de Zilvervloot. De Spanjaarden zijn heel voorzichtig met hun Zilvervloot. Elk jaar moet die immers de totale opbrengst van alle Spaanse wingebeden in Midden- en in Zuid-Amerika veilig naar het moederland transporteren.

In 1628 lukt het hem! In de Cubaanse baai van Matanzas. Pietje overwint er de oppermachtige Spaanse Zilvervloot. De buit aan goud en zilver bedraagt 12 miljoen gulden, waarvan 8 miljoen Spaanse 'matten', vierkante zilveren munten. Terug in Holland wacht hem een heldenhulde. Pech voor Spanje dat nu onvoldoende middelen heeft om de Tachtigjarige Oorlog nog te winnen...

Het lied van de Zilveren Vloot werd in 1844 geschreven door J.P. Heye. Het is waarschijnlijk gebaseerd op een nu vergeten lied uit de tijd van de kleine admiraal.

Hoewel onze admiraal zelf zijn naam met een y schreef, staat hij in de meeste geschiedenisboeken als Heijn vermeld.

Piet Heijn maakt het einde van de Tachtigjarige Oorlog in 1648 niet meer mee. Een jaar na zijn triomfantelijke kaping wordt hij bij een actie tegen kapers uit Duinkerke door een kanonskogel gedood. Zijn laatste rustplaats is Delft.

'Zijn naam is klein'. Het rijmt goed op 'Heijn', maar ongetwijfeld gaat het over zijn 'eerder gedrochte gestalte' volgens sommige geschiedschrijvers.